National Conference

On

Climate Change and It's Impact on Agriculture Development in India

ISBN- 978-93-83672-72-1

(28th & 29th Sept. 2018)

Sponsored By

Indian Council of Social Science Research

Originized By

Department of Geography

Ujwal Gramin Mahavdyalaya, Ghonsi, Tq- Jalkot , Dist.Latur

Editor

Prin. Dr. Sadanand H. Gone

Dr. Devidas S. Kendre

Dr. Prakash K. Morkhande

Dr. Padmakar B. Gone

INDEX

1. Impact of Climate Change on Indian Agriculture — 21
Dr. A. P. Wadwale

2. A Delineation of Crop Diversification of Indapur Circle in Indapur Tahsil (Pune District) — 32
Dr. Dhanushwar R. S. , Prof. Phalphale A. K.

3. Impact of Climate Change in Context of Indian Agricultural Sector — 38
Dr. HashmiIrshad Mohiuddin, Dr. Sadanand H Gone, Dr. P.Y. Magre

4. Agricultural Problems And Prospects In Udgir Tahsil Of Latur District (Ms) — 44
Dr. M. J. Kulkarni , Dr. D. S. Kendre

5. Levels of Human Resource Development in Latur District of Maharashtra — 53
Dr. Mukesh J. Kulkarni , Dr. A. U. Nagargoje

6. Spatio-Temporal Study of Rural-Urban Distribution of Population in Ratnagiri District: A Geographical Study — 60
Dr. N. T. Deshmukh, Mr.Morge Dilip K.

7. Surface Water Resource Analysis Using GIS Technique — 65
Dr. Parmeshwar Vishwanathrao Poul

8. Climate Change And It's Impact On Agricultural Productivity In India — 76
Dr. R.B. Madale

9. Agriculture and Climate: The Critical Connection — 81
Dr. R.L.Rupwate

10. Population characteristics of slum near Jalgaon railway station — 86
Dr. Ramesh Vitthal Bhole

11. A Study Of Water Management In Agricultural Irrigation In Bhadgaon Taluka Of Jalgaon District (M.S.) — 91
Mr. Devendra Anantramji Maski, Dr. Sanjay Devidas Bhaise , Mr. Ankush Chintaman Khobragade

47. हवामान बदल व महाराष्ट्रातील कृषी समस्या 301
प्रा.डॉ. खाकरे आर. डी.

48. मराठवाड्यातील पाणी टंचाई एक भौगोलिक अभ्यास 305
प्रा.डॉ.काळगापुरे ए.ए., मोरे महेश सुरेशराव

49. रायगड जिल्ह्यातील स्वयंसहाय्यता वचत गटांना प्रोत्साहित करणा–या निवडक संस्थांचा क्षेत्रिय बदलांचा अभ्यास 309
प्रा . लोहकरे शत्रुघ्न नामदेव, प्रा . डॉ . मनिषा कर्णे

50. भारतीय वातावरण बदलाचा कृषीवरील परिणाम 322
प्रा.डॉ. राठोड बी. एस., प्रा.डॉ. राठोड एस. डी.

51. लातूर जिल्ह्याच्या पर्जन्याचे वितरण एक भौगोलिक अभ्यास 326
प्राचार्य डॉ. सदानंद एच. गोने

 ISBN : 978-93-83672-72-1

49.

रायगड जिल्ह्यातील स्वयंसहाय्यता बचत गटांना प्रोत्साहित करणा-या निवडक संस्थांचा क्षेत्रिय बदलांचा अभ्यास

प्रा . लोहकरे शत्रुघ्न नामदेव,
सहयोगी प्राध्यापक, डॉ . सी . डी . देशमुख वाणिज्य व सौ . के . जी . ताम्हाणे कला महाविद्यालय,रोहा – रायगड .
प्रा . डॉ . मनिषा कर्णे
प्राध्यापक,अर्थशास्त्र विभाग,मुंबई विद्यापीठ,मुंबई .

गोषवाराः

भारत देशाच्या ग्रामीण विकासात अनेक संस्था महत्वपुर्ण भूमिका बजावत आहेत यामध्ये स्वयंसहाय्यता बचत गटांना प्रोत्साहित करणा-या संस्थांचा देखील समावेश होतो . आजमितीस महाराष्ट्रासहीत देशातील सर्व राज्य, तसेच महाराष्ट्रातील सर्वच जिल्ह्यात अशा प्रकारच्या संस्था कार्यरत आहेत . अशा संस्था अलिकडील काळाततर प्रत्येक जिल्ह्याच्या विकासाचा केंद्रबिंदू बनल्या आहेत . त्यामुळेच रायगड जिल्ह्यातील स्वयंसहाय्यता बचतगटांना प्रोत्साहित करणा–या संस्थांचे योगदानाला महत्व प्राप्त होते . या संस्थांनी बचतगटांची स्थापना करून या बचतगटाच्या माध्यमातून आर्थिकदृष्टया कमकुवत वर्गाचे तसेच वंचितांचे आणि महिलांचे आर्थिक व सामाजिक परिवर्तन करण्यासाठी अनेक कार्यक्रमाची आखणी करून त्याची अंमलबजावणी करत आहेत . यादृष्टीने स्वयंसहाय्यता बचत गटांना प्रोत्साहित करणा–या संस्था महत्वपुर्ण कार्य करत आहेत असेच म्हणावे लागते . स्वयंसहाय्यता बचत गटांना प्रोत्साहित करणा–या संस्थानी बचतगटांतील सदस्यांना पशुपालन, शेळया व मेंढयापालन,कुकुटपालन आणि शेतीवर आधारित उद्योग करणे, विविध प्रकारचे पापड व मसाले तयार करणे,उपवासाचे पदार्थ बनविणे तसेच पेपरबॅग, इमिटेशन ज्वेलरी,व कापडी बॅगा या सारख्या वस्तू तयार करणे, बचतगटांचा दैनंदिन व्यवहार आणि व्यवस्थापन मार्गदर्शनपर प्रशिक्षण शिबीरे घेतली . स्वर्णजयंती ग्रामीण स्वयंरोजगार योजना,राष्ट्रीय ग्रामीण जीवनोन्नती योजना, तेजस्वीनी महाराष्ट्र ग्रामीण महिला सक्षमीकरण योजनेसारख्या अनेक योजनेअंतर्गत कार्य केले जाते . रायगड जिल्ह्यात रायगड बाजाराच्या रूपाने स्वयंसहाय्यता बचत गटांना बाजारपेठ उपलब्ध करून दिली यातूनच